

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectului Legii cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (Legea cu privire la circulația substanțelor narcotice și psihotrope și a recursorilor – art.1, 2, 7, ș.a.; Codul penal – art.134'1; ș.a.)

(înregistrat în Parlament cu numărul 479 din 23 Noiembrie 2015)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a vulnerabilității proiectului Legii cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (Legea cu privire la circulația substanțelor narcotice și psihotrope și a recursorilor – art.1, 2, 7, ș.a.; Codul penal – art.134'1; ș.a.) prin prisma drepturilor omului.

Evaluarea generală

1. Autorul proiectului este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

În conformitate cu prevederile art.35 alin.(3) și art.36 alin.(2) din Legea privind actele legislative nr.780/2001, un act legislativ de modificare sau completare are o forță juridică egală cu cea a actului ale cărui dispoziții le modifică sau le completează. Pornind de la faptul că legile supuse amendării sînt legi organice, pe cale de consecință și legea de modificare și completare a acestora, la fel, este lege organică.

3. Scopul actului (potrivit proiectului și/sau notei informative). Reieșind din nota informativă, proiectul de lege supus examinării a fost elaborat în scopul asigurării controlului circulației substanțelor stupefiante, a precursorilor, a analogiilor, precum și a etnobotanicelor, avînd la bază următoarele obiective:

- armonizarea legislației naționale cu rigorile și expresiile regăsite în tratatele internaționale și a literaturii de specialitate;

- extinderea ariei de reglementare a circulației stupefiantelor, psihotropilor și a precursorilor, astfel încît aceasta să cuprindă complexitatea acțiunilor cu risc sporit de ilegalitate;

- introducerea unor norme juridice generale care ar reglementa normele consumului de substanțe stupefiante și psihotrope în cadrul instituțiilor medico-sanitare, avînd la bază unii indicatori de ordin cantitativ.

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei nu conține o argumentare suficientă a promovării proiectului. Deși autorul, în nota informativă, subliniază finalitățile urmărite la elaborarea proiectului, enumeră principalele prevederi ale proiectului și elementele noi, totuși, nota informativă nu conține toate elementele unei fundamentări necesare proiectului de act legislativ, așa cum prevede art.20

din Legea privind actele legislative nr.780/2001.

Reieșind din importanța proiectului de lege, acesta urma să fie transmis spre avizare tuturor instituțiilor publice interesate, să fie supus consultărilor publice cu societatea civilă, pentru formularea recomandărilor, iar, în final, avizele, sinteza recomandărilor recepționate urmau să fie anexate la dosarul de însoțire a variantei finale a proiectului de act legislativ. Plus la aceasta notăm că la dosarul proiectului de lege nu există avizul Guvernului, însă potrivit art.74 alin.(3) din Constituție și art.58 din Regulamentul Parlamentului nr.797/1996, proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare. De remarcat că, dosarul de însoțire trebuia să conțină și Tabelul de concordanță privind compatibilitatea proiectului de act legislativ cu legislația comunitară și Declarația de compatibilitate. Din lipsa informațiilor în nota informativă, nu cunoaștem dacă autorii au realizat sau nu aceste cerințele legale.

La fel, în momentul depunerii proiectului de act legislativ spre dezbateri, remarcăm lipsa expertizelor juridice, anticorupție, economice, financiare, științifice, ecologice și de alt gen, în vederea respectării prevederilor art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, art.20 și art.22 din Legea nr.780/2001. Aceste expertize au rolul de a determina raționalitatea adoptării acestui proiect de lege, avantajele și dezavantajele acestuia, consecințele economico-financiare ce pot surveni în rezultatul adoptării acestui proiect de lege, etc.

Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Nota informativă nu conține o fundamentare economico-financiară, însă acest lucru era necesar, deoarece proiectul presupune cheltuieli financiare. Notăm că, proiectul de lege presupune cheltuieli financiare considerabile suplimentare din contul bugetului de stat, destinate pentru instituirea diverselor laboratoare specializate performante în diferite instituții, menite pentru stabilirea naturii substanțelor stupefiante, a precursorilor, a analogiilor, precum și a etnobotanicelor.

În acest context, reiterăm necesitatea unei analize economico-financiare (argumentate), ca parte componentă a unui proiect de lege, de care, însă subiecții cu drept de inițiativă legislativă nu fac uz în argumentarea opțiunilor legislative propuse. Promovarea proiectului de lege fără o analiză economică argumentată, indică asupra faptului că, se încearcă evitarea barierelor suplimentare în procesul de adoptare a legii, ceea ce nu aduce nici un beneficiu procesului de legiferare.

Rezumând cele constatate mai sus, subliniem faptul că, în lipsa tuturor actelor necesare pentru înaintarea inițiativei legislative, întreg procesul legislativ este perturbat și, drept consecință, Parlamentul nu dispune de tot setul de documente necesare pentru a-și îndeplini eficient sarcina sa legislativă. Or, Nota informativă și documentele necesare a fi anexate la dosar, cum ar fi avizul Guvernului; avizele ministerelor și altor autorități de specialitate; avizul Centrului Național Anticorupție; fundamentarea economico-financiară; declarația de compatibilitate a proiectului cu legislația UE; tabelul de concordanță a consultărilor cu societatea civilă, etc., sunt tot atât de importante ca și proiectul de lege, pentru ca societatea și deputații să cunoască domeniul propus reglementărilor și să ia o decizie în cunoștință de cauză.

5. Sfera de reglementare a proiectului corespunde următoarelor domenii/drepturi:

Drepturi si libertăți social-economice:

Dreptul la ocrotirea sănătății (art.36 din Constituția RM)

Evaluarea de fond a proiectului

6. Respectarea principiului transparenței este asigurată insuficient. Nu am identificat sinteza

recomandărilor din partea societății civile în rezultatul consultărilor publice organizate de autor. Or, potrivit art.12 alin.(6) din Legea nr.239/2008, proiectul de decizie se transmite spre examinare autorității competente împreună cu sinteza recomandărilor.

În ce privește examinarea proiectului de act legislativ, supus expertizei, în Parlament, acesta este plasată pe site-ul Parlamentului, fiind înregistrat pe data de 23.11.2015. În contextul în care proiectul de lege, pînă în prezent, nu a fost examinat de Plenul Parlamentului, considerăm că în cadrul Forului Legislativ este respectat principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă, iar cetățenii, organizațiile și alți subiecți interesați au posibilitatea de a-și exprima opiniile asupra conținutului documentului.

Totodată, reiterăm că lipsa unui șir de documente importante la proiectul de lege, cum ar fi rezultatele consultațiilor publice, Tabelul de concordanță privind compatibilitatea proiectului de act legislativ cu legislația comunitară și Declarația de compatibilitate, fundamentarea economico-financiară, ceea ce face ca accesul la informație să fie limitat și, prin urmare, aduce atingere dreptului persoanelor la informare corectă.

7. Respectarea principiului participării este asigurată insuficient. Din lipsa informațiilor și neidentificarea sintezei recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, putem conchide că societatea civilă, pînă la etapa actuală, nu a participat la elaborarea și examinarea acestuia.

Totuși, din moment ce proiectul de lege a fost plasat pe pagina web a Parlamentului, societatea civilă are posibilitatea de a participa la examinarea acestuia și de a face recomandări. În conformitate cu prevederile art. 49/1 din Regulamentul Parlamentului, comisia permanentă sesizată în fond asigură consultarea publică a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative cu părțile interesate prin organizarea de dezbateri și audieri publice, prin intermediul altor proceduri de consultare stabilite de legislația cu privire la transparența în procesul decizional. Totodată, comisia permanentă sesizată în fond dispune plasarea, conform legii, pe web-site-ul Parlamentului a sintezei recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, în scopul asigurării transparenței în procesul decizional.

8. Respectarea principiului responsabilizării este asigurată insuficient. Ca remarcă generală notăm că, proiectul de lege nu conține prevederi exprese ce se referă la posibilitatea persoanelor de a solicita de la autoritățile publice oferirea de argumente și de explicații pentru justificarea deciziilor și acțiunilor, precum și la posibilitatea persoanelor de a aplica o sancțiune autorităților publice pentru performanțe slabe.

Proiectul de lege prevede amendarea normelor din Codul contravențional și Codul penal, ce se referă la faptele socialmente periculoase legate de substanțele narcotice. Astfel, notăm că proiectul instiue norme care stabilesc răspunderea contravențională și penală pentru încălcarea cerințelor legale vizînd substanțele narcotice și alte substanțe interzise.

9. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ normelor constituționale. Proiectul/actul normativ este conform parțial Constituției. Prevederile din proiect au tangență cu normele constituționale cuprinse în art.36 din Constituția Republicii Moldova, ce garantează dreptul la ocrotirea sănătății. Este necesar de a remarca faptul că politica statului este orientată spre controlul și prevenirea consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope, reducerea și eradicarea acestor consumuri, educarea populației în spiritul abstenenței și al unui mod de viață sănătos, precum și înlăturarea consecințelor dependenței fizice și/sau psihice față de acestea.

Totuși, sub anumite aspecte proiectul dat de lege nu corespunde normelor constituționale. Reieșind din cuprinsul art.131 alin.(4) din Constituție, orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sînt acceptate de Guvern. În speță, autorii nu au solicitat și nici nu este anexat la dosarul proiectului de lege acceptul Guvernului.

Plus la aceasta, conform art.131 alin.(6), nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare. În cazul nostru, autorii nu au prevăzut sursa de finanțare, ba chiar mai mult, nu a fost identificată nici o analiză privind cuantumul cheltuielilor financiare ce vor surveni în rezultatul adoptării prezentului proiect de lege.

10. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ legislației corelative. Proiectul/actul normativ nu este conform legislației corelative. Conceptul general al prezentului proiect de lege este de a înlocui în legea 382/1999, Codul contravențional și Codul penal noțiunile și prevederile referitor la "substanțele narcotice, psihotrope și precursori" cu alte noțiuni și prevederi și anume "stupefiante, psihotrope, precursori, preparate, droguri, etnobotanice și analogiile lor".

Republica Moldova dispune de un cadru legal național în domeniul circulației substanțelor narcotice și psihotrope. În acest context, menționăm Legea nr.382/1999 cu privire la circulația substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor, Legea nr.713/2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope, Hotărârea Guvernului nr.79/2006 privind aprobarea Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, Strategia Națională Antidrog pe anii 2011-2018, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1208/2010, precum și prevederile respective ale Codului contravențional și ale Codului penal al Republicii Moldova.

Actualmente, analiza legislației în domeniu scoate în evidență faptul că, în diverse acte legislative naționale, normative sau departamentale de profil nu există o definiție unică și expresă pentru conceptul de droguri, substanțe narcotice, stupefiante, etc, fiind utilizate diferite noțiuni juridice, care vizează substanțele narcotice și circulația lor.

Această stare de lucruri trebuie privită prin prisma angajamentelor Republicii Moldova de armonizare a legislației sale la normele Uniunii Europene, inclusiv în domeniul dat de referință. Or, legislația europeană utilizează în calitate de noțiune unică termenul de "drog". În consecință, proiectul de lege menționat, pe lângă faptul că nu este conform legislației corelative, deviază și de la standardele Uniunii Europene, din care considerente este necesară revizuirea conceptului proiectului dat pentru a corespunde legislației comunitare.

Suplimentar, este necesar de a menționa că pct.47 al Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului național de armonizare a legislației pentru anul 2015 nr.16/2015 pune în sarcina Ministerului Justiției elaborarea în trimestrul IV 2015 a proiectului de lege privind modificarea Legii nr.382/1999 cu privire la circulația substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor, în vederea corelării normelor de drept naționale cu cele europene. În contextul dat, proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.479 din 24.11.2015 necesită a fi ulterior comasat într-un singur proiect de lege cu proiectul nominalizat, pentru examinare conformă a acestuia în Parlament în conformitate cu prevederile art.56 alin.(5) din Regulamentul Parlamentului nr.797/1996, care prevede că dacă sunt înregistrate mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect.

11. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ standardelor internaționale. Proiectul/actul normativ nu este conform standardelor internaționale. Pornind de la conceptul general al proiectului de lege vom face o analiză a standardelor internaționale în domeniul dat de referință.

Legislația internațională cuprinde instrumente internaționale majore în abordarea problematicii drogurilor și anume: Convenția ONU din 1961 privind substanțele stupefiante, Convenția ONU din 1971 privind substanțele psihotrope, Declarația cu privire la contracararea traficului ilicit de droguri și abuzului de substanțe narcotice, adoptată de Adunarea Generală a ONU la 14.12.1984, Convenția ONU contra traficului de stupefiante și substanțe psihotrope din 1988, Acordul privind cooperarea statelor-membre ale CSI în lupta cu traficul ilicit de substanțe narcotice, psihotrope și precursori ale acestora din 30.11.2000, Declarația politică a ONU privind HIV/SIDA, Decizia Consiliului conducătorilor de state din CSI din 07.10.2002 cu privire la Concepția colaborării statelor-membre ale Comunității Statelor Independente la contracararea circuitului ilegal de substanțe narcotice, psihotrope și precursori.

La fel, legislația Uniunii Europene cuprinde în domeniul dat un set de acte normative, precum: Strategia UE în materie de droguri (2013-2020), aprobată de Consiliul UE în 2012, Regulamentul (CE) nr.273/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 privind precursorii drogurilor, Acțiunea comună 97/396/JAI din 16 iunie 1997, Decizia-cadru 2004/757/JAI a Consiliului UE din 25 octombrie 2004 de stabilire a dispozițiilor minime privind elementele constitutive ale infracțiunilor și sancțiunile aplicabile în domeniul traficului ilicit de droguri, Decizia 2005/387/JAI a Consiliului UE privind schimbul de

informații, evaluarea riscurilor și controlul noilor substanțe psihoactive.

În acest context, atragem atenția că, în prezent, atât legislația internațională, cât și cea europeană, utilizează în calitate de noțiune unică termenul de "drog".

Organizația Mondială a Sănătății (O.M.S.) a precizat în anul 1967 că trebuie considerată drog "orice substanță (avînd sau nu aplicații medicale legitime) care face obiectul unui consum abuziv în alte scopuri decît cele medicale".

În conformitate cu Decizia-cadru 2004/757/JAI a Consiliului UE, drog înseamnă:

"(a) oricare dintre substanțele care fac obiectul Convenției unice a Organizației Națiunilor Unite din 1961 privind substanțele stupefiante (astfel cum a fost modificată prin Protocolul din 1972) și al Convenției Organizației Națiunilor Unite din 1971 privind substanțele psihotrope;
(b) oricare dintre substanțele enumerate în actele normative ale UE;
(c) orice substanță psihoactivă nouă care prezintă riscuri grave asupra sănătății, societății și siguranței, supusă unor restricții permanente privind accesul pe piață în temeiul legislației UE;"

Reieșind din prevederile Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, Republica Moldova are angajamentul de a-și apropia progresiv legislația în sectoarele relevante de cea a UE punînd-o în conformitate cu legislația comunitară a Uniunii Europene.

În consecință reiterăm necesitatea revizuirii conceptului proiectului dat în vederea armonizării legislației naționale la legislația comunitară de referință, ceea ce va corespunde angajamentelor asumate în Acordul de asociere RM - UE.

12. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței Curții Constituționale. Proiectul/actul normativ nu este conform jurisprudenței Curții Constituționale. Trebuie să menționăm că au fost identificate în proiect prevederi care contravin jurisprudenței Curții Constituționale. Mai detaliat aceste aspecte sunt dezvoltate în pct.16 din raport.

Totodată, necorespunderea proiectului jurisprudenței Curții Constituționale urmează a fi privită și sub alt aspect. După cum afirmăm mai sus, realizarea prevederilor proiectului implică costuri financiare, însă autorul nu prevede sursele de proveniență și nici nu efectuează o analiză economico-financiară în acest sens.

Referitor la acest aspect, Hotărîrea Curții Constituționale nr. 5 din 18.02.2011 notează: "Astfel, Curtea Constituțională a apreciat că, în sensul art.131 alin.(4) din Constituție, orice amendament, care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, este necesar să fie considerat ca o modificare, care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, prevăzute în legea anuală a bugetului, și astfel de amendament poate fi adoptat numai după ce a fost acceptat de Guvern.

Conform art.131 alin.(6) din Constituție, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare. Această normă instituie regula strictă privind legiferarea cheltuielilor bugetare doar cu condiția identificării surselor de finanțare și este valabilă pentru toate categoriile de bugete. În interpretarea prevederii art.131 alin.(4) din Constituție Curtea a relevat că aceasta indirect va fi coroborată cu normele Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar nr.847- XIII din 24.05.1997, potrivit căreia procedura de elaborare și adoptare de către Parlament a legii bugetare anuale face obiectul exclusiv al acestei legi (art.15 alin.(1).

Potrivit art.11 alin.(5) din Legea nr.847-XIII din 24.05.1997, după adoptarea legii bugetare anuale nici un proiect de lege, altul decît privind modificări la legea bugetară anuală, care are drept urmare majorarea cheltuielilor bugetului de stat sau reducerea veniturilor bugetului de stat, nu poate fi examinat de Parlament, dacă acesta nu include sursa reală de acoperire a pierderilor, în scopul menținerii nivelului deficitului bugetar stabilit; nici o lege, alta decît privind modificări la legea bugetară anuală, care prevede reducerea excedentului bugetului de stat aprobat sau majorarea deficitului bugetului de stat aprobat, nu poate fi adoptată.

Curtea Constituțională, în calitate de garant al realizării principiului separației puterilor, statuat în art.6 din

Constituție, în conformitate cu art.134 alin.(3) din Constituție, are obligația de a declara neconstituțională orice abatere de la acest principiu."

13. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței CtEDO. Proiectul/actul normativ este conform parțial jurisprudenței CtEDO. Prevederile prezentului proiect de lege, elaborate cu scopul îmbunătățirii legislației în domeniul circulației substanțelor stupefiante, a precursorilor, a analogiilor, precum și a etnobotanicilor, nu aduc atingere soluțiilor expuse de CtEDO în interpretarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului.

Totuși, în contextul în care proiectul dat de lege, conceptual, contravine unor standarde europene, considerăm că implicit proiectul în formula sa actuală ar putea contravine și jurisprudenței CtEDO.

14. Impactul proiectului/actului normativ prin prisma drepturilor omului. Proiectul/actul normativ încalcă drepturile/libertățile. În accepțiunea sa generală și potrivit scopului său, acest proiect de lege își propune să aducă beneficii pozitive statului, societății în ansamblu și persoanelor fizice în particular. Însă, reieșind din faptul că prevederile acestuia deviază de la standardele internaționale și europene de referință, acest proiect de lege, în formula actuală, nu va produce impactul scontat.

15. Impactul gender al proiectului. Proiectul/actul normativ este gender neutru. Nu au fost depistate norme care ar discrimina sau limita drepturile, libertățile și șansele femeilor în raport cu bărbații.

16. Analiza detaliată a textului proiectului.

Nr.	Articol	Text	Obiecții		Factorii de vulnerabilitate
1	Art.1, pct.1, pct.2 și pct.3	... a substitui noțiunile de " substanțe narcotice, psihotrope și precursori " cu noțiunile de " stupefiante, psihotrope, precursori, preparate, droguri, etnobotanice și analogiilelor "	După cum am menționat deja în prezentul raport de expertiză, acest concept de schimbare a prevederilor și noțiunilor de substanțe narcotice și alte substanțe, nu este conform legislației corelative naționale și deviază și de la standardele Uniunii Europene.	Vulnerabilitate Prevederi necorespunzătoare normelor din legislația corelativă; Prevederi necorespunzătoare standardelor internaționale;	Recomandăm revizuirea conceptuală a prevederilor proiectului, cu luarea în considerație a obiecțiilor și propunerilor formulate mai sus.
			În consecință, reiterăm necesitatea revizuirii conceptului proiectului dat în vederea armonizării		

			legislației naționale la legislația comunitară de referință, ceea ce va corespunde angajamentelor asumate în Acordul de asociere RM - UE.		
2	Art.I, pct.4	<p>Articolul 2 se completează cu un nou alineat:</p> <p>(1/1) Pe teritoriul Republicii Moldova se interzice circulația analogilor drogurilor și etnobotanicelor în alte scopuri decât cele științifice și/sau de expertiză.</p>	Autorul a omis să includă în această norma excepția privind circulația substanțelor date în scop medical.	Vulnerabilitate Prevederi necorespunzătoare normelor din legislația corelativă; Omisiune/ignorare a drepturilor/libertăților;	Sugerăm autorului expunerea normei respective în următoarea redacție: "Pe teritoriul Republicii Moldova se interzice circulația analogiilor drogurilor în alte scopuri decât cele medicale, științifice și/sau de expertiză".
3	Art.I, pct.5	<p>Articolul 2 după alin.(3) se completează cu alineatele (4) și (5):</p> <p>...</p> <p>(5) Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a modificărilor și completărilor a prezentei legi, va prezenta Parlamentului spre examinare și aprobare "Clasificarea stupefiantelor, psihotropilor,</p>	Potrivit art.2 alin.3 din Legea nr.382/1999, regulile de circulație a substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor se stabilesc de către Guvern. Plus la aceasta, Curtea Constituțională, prin hotărârea din 13.10.2015, a statuat expres competența exclusivă și deplină a Guvernului asupra tuturor chestiunilor ce	Vulnerabilitate Prevederi necorespunzătoare normelor din legislația corelativă; Prevederi necorespunzătoare jurisprudenței Curții Constituționale;	Recomandăm modificarea textului normei, ținând cont de obiectiile de mai sus.

		precursorilor, drogurilor, etnobotanicelor, precum și analogilor lor".	țin de reglementarea clasificărilor, listelor, cantităților și altor aspecte ale circulației substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor în Republica Moldova. Luînd în considerație aceste momente, propunerea autorului nu poate fi acceptată.		
4	Art.I, pct.7	... se completează cu un nou articol: Art.7/1. Identificarea stupefiantelor, psihotropilor, precursorilor, drogurilor, etnobotanicelor și analogilor acestora. "....."	Prin această normă autorul propune un șir de obligațiuni pentru Ministerul Sănătății, Academia de Științe și alte instituții de stat specializate, care presupun formarea unei rețele naționale de laboratoare specializate pentru determinarea substanțelor narcotice. Însă, autorul nu specifică numărul acestor laboratoare, lista exhaustivă a instituțiilor care vor crea astfel de laboratoare, sursele financiare din care vor fi create laboratoarele, sursele financiare pentru	Vulnerabilitate Prevederi necorespunzătoare normelor constituționale; Prevederi necorespunzătoare normelor din legislația corelativă; Prevederi necorespunzătoare jurisprudenței Curții Constituționale;	Recomandăm autorului revizuirea textului normei prin prisma obiecțiilor menționate mai sus.

			<p>întreținerea acestora, salarizarea personalului, dotareatehnică, etc. Astfel de date importante nu sînt prevăzuteniciîn notainformativă ce însoțește acest proiect de lege. În lipsa acestor precizări și surselor financiare, prevederile respective nu vor putea fi realizate, fiind doar norme declarative. Plus la aceasta, după cum am afirmat mai sus în prezentul raport de expertiză, sporirea cheltuielilor bugetaretrebuie să fie însoțită obligatoriu de acceptul Guvernului și totodată, nici un proiect de lege ce prevede astfel de cheltuieli nu poate fi aprobat fără indicarea surselor financiare necesare în acest sens.</p>	
--	--	--	--	--

Concluzii

Proiectul dat de lege a fost elaborat în scopul asigurării controlului circulației substanțelor stupefiante, a precursorilor, a analogiilor, precum și a etnobotanicelor.

Prevederile din proiect au tangență cu normele constituționale cuprinse în art.36 din Constituția Republicii Moldova ce garantează dreptul la ocrotirea sănătății, ori politica statului este orientată spre controlul și prevenirea consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope, reducerea și eradicarea acestor consumuri, educarea populației în spiritul abstenenței și al unui mod de viață sănătos,

precum și înlăturarea consecințelor dependenței fizice și/sau psihice față de acestea.

Totuși, sub anumite aspecte proiectul de lege supus examinării nu corespunde normelor constituționale, precum și jurisprudenței Curții Constituționale. A fost constatat în prezentul raport de expertiză că implementarea proiectului presupune cheltuieli financiare considerabile suplimentare din contul bugetului de stat, destinate pentru instituirea diverselor laboratoare specializate performante în diferite instituții, menite pentru stabilirea naturii substanțelor stupefiante, a precursorilor, a analogiilor, precum și a etnobotanicelor. Însă, autorul nu anexează o fundamentare economico-financiară în acest sens și nici nu prevede sursele de finanțare. Acest fapt contravine Constituției și jurisprudenței Curții Constituționale, întrucât nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare, iar orice amendament, care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, poate fi adoptat numai după ce a fost acceptat de Guvern. În speță, autorii nu au solicitat și nici nu este anexat la dosarul proiectului de lege acceptul Guvernului.

La fel, prevederile proiectului, care pun în sarcina Parlamentului adoptarea normelor ce țin de "clasificarea stupefiantelor, psihotropilor, precursorilor, drogurilor, etnobotanicelor, precum și analogilor lor", contravin jurisprudenței Curții Constituționale, or aceasta a statuat expres competența exclusivă și deplină a Guvernului asupra tuturor chestiunilor ce țin de reglementarea clasificărilor, listelor, cantităților și altor aspecte ale circulației substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor în Republica Moldova.

Conceptul general al prezentului proiect de lege este de a înlocui în Legea 382/1999, Codul contravențional și Codul penal noțiunile și prevederile referitor la "substanțele narcotice, psihotrope și precursori" cu alte noțiuni și prevederi și anume "stupefiante, psihotrope, precursori, preparate, droguri, etnobotanice și analogiile lor". Pornind de la conceptul dat, acest proiect de lege nu este conform legislației corelative naționale, precum și standardelor internaționale în domeniul dat de referință. Republica Moldova dispune de un cadru legal național în domeniul circulației substanțelor narcotice și psihotrope. Legislația internațională cuprinde instrumente internaționale majore în abordarea problematicei drogurilor, la fel, legislația Uniunii Europene cuprinde în domeniul dat un șir întreg de acte normative. În acest context, atragem atenția, că în prezent, atât legislația internațională, cât și cea europeană, utilizează în calitate de noțiune unică termenul de „drog”.

Prin prisma angajamentelor asumate de Republica Moldova în Acordul de asociere RM - UE de a-și apropia progresiv legislația în sectoarele relevante de cea a Uniunii Europene, conceptul acestui proiect de lege urmează a fi revizuit în vederea armonizării la legislația comunitară de referință. Suplimentar, autorii trebuiau să țină cont că Ministerul Justiției are sarcina de a elabora în trimestrul IV 2015 a proiectului de lege privind modificarea Legii nr.382/1999 cu privire la circulația substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor, în vederea corelării normelor de drept naționale cu cele europene.

În contextul în care proiectul dat de lege, conceptual, contravine unor standarde europene, considerăm că implicit proiectul, în formula sa actuală, ar putea contravine și jurisprudenței CtEDO.

Ca remarci generale referitor la respectarea cerințelor legale de înaintare a unei inițiative legislative, dorim să notăm următoarele:

1) Din lipsa informațiilor și neidentificarea sintezei recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, putem conchide că societatea civilă, pînă la etapa actuală nu a participat la elaborarea și examinarea acestuia. Acest fapt contravine procedurilor referitor la transparența în procesul decizional.

2) Reieșind din importanța proiectului de lege, acesta urma să fie transmis spre avizare tuturor instituțiilor publice interesate, iar, în final, avizele (în mod obligatoriu avizul Guvernului) recepționate urmau să fie anexate la dosarul de însoțire a variantei finale a proiectului de act legislativ.

3) Lipsesc expertizele juridice, anticorupție, economice, financiare, științifice, ecologice și de alt gen, care au rolul de a determina raționalitatea adoptării acestui proiect de lege, avantajele și dezavantajele acestuia, consecințele economico-financiare ce pot surveni în rezultatul adoptării acestui proiect de lege, etc.

4) Textul întregului proiect de lege nu respectă cerințele tehnicii legislative de elaborare a unui proiect de act legislativ, în mod special notăm aspecte ce țin de limbaj, reguli de ortografie, punctuație, construcția deficitară a articolelor, etc.

Proiectul de lege este gender neutru. Nu au fost depistate norme care ar discrimina sau limita drepturile, libertățile și șansele femeilor în raport cu bărbații.

În accepțiunea sa generală și potrivit scopului său, acest proiect de lege își propune să aducă beneficii pozitive statului, societății în ansamblu și persoanelor fizice în particular. Însă, reieșind din faptul că prevederile acestuia deviază de la standardele internaționale și europene de referință, acest proiect de lege, în formula actuală, nu va produce impactul scontat.

În consecință, notăm că în redacția și conținutul în care este propus proiectul de lege, acesta nu poate fi prezentat spre examinare și adoptare în Parlament. Se impune imperios revizuirea substanțială a acestuia și aducerea în corespundere cu prevederile Constituționale, jurisprudenței Curții Constituționale, standardelor internaționale și europene de referință, ținând cont și de obiecțiile expuse în prezentul raport de expertiză.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției